

Miðler baade fra den ene og fra den anden Side. Om man kan komme i den heldige Stilling, skal jeg ikke kunne sige; men jeg tror ikke, det kan siges, at der staar, at senere Tilskud kunne gøres, ligesom der heller ikke staar, at de kunne gøres paa samme Vilkaar; men det tror jeg ikke at nogen for Alvor kan frygte, thi det vil for alle Parter være et lykkeligt og velkomment Tilfælde; det vil nemlig sige, at Frihavnen slog saaledes igennem, at der blev Anledning til at sikre sig langt større Arealer og Anlæg, end man kan se og tænke sig i Øjeblikket; det er noget, der er forbeholdt. Det ærede Medlem er tilstrækkelig lokalkyndig til at vide, at der godt kan være Tale om at udvide Frihavnen meget betydeligt, thi der er Plads nok, og den kan staves paa billigste Maade ude i Søen. Det er heldige Forhold, vi nu ere komne til at leve under, naar der er Tale om at skaffe sig Grund, at man kan fylde op; det er den billigste Grund, man kan faa, og i den Henseende er der en lang Vej op ad Øresund. — Jeg kan kun paaskønne, at Sagen er mødt med nogenlunde Velvilje her i Tinget, og jeg vil haabe, at der ikke maa komme for mange Tvivl eller en altfor omfattende eller sønderlemmende Kritik; det er klart, at et Forslag af denne Beskaffenhed, der forgrener sig i mange Retninger, kan man sagtens underkaste Kritik, naar det blot gælder om at skaffe sig af med det.

Berg: Jeg maa tillade mig en Bemærkning med Hensyn til, at det skal være Ministeren tilladt efter eget Lykke at bevilge Frihavnen større Beløb end de 4 Millioner. Naar den ærede Minister siger, at hvis det sker, ere vi lykkelig over det hele, og at saa kan Staten være sikker paa sit, saa maa jeg dertil sige, at det ikke er ganske rigtig regnet. Det kan meget vel stille sig saaledes, at Selvfabet kan være sikkert paa at faa sine 4 pCt. og en Del af den 5te, uden at Statskassen faar mere end mellem 2 og 3, og ikke engang det; men derpaa skal jeg ikke komme nærmere ind, thi jeg vil ønske, at det skal udvilde sig saaledes, at vi ikke blot skulle have 4, men 10 Mill. anlagte i Havnen, thi deri vil ligge, at Forventningerne til Sagen ere overtrufne, Jeg er derimod ikke enig i, at Ministeren i hver anden Linje i Lovforslaget skal have en Bemyndigelse. Jeg mener, at det er rettere at skrive Loven saaledes, at den Bemyndigelse, der skal være, gives derigennem, og at naar der skal ske væsentlige Forandringer i Lovens Stipulationer, maa det ske ved Lov. Saa skildrede Ministeren os i den første Del af sin Tale, at Kjøbenhavns Havn vilde komme i en lidt tvivlsom økonomisk Stilling, hvis

den skulde have noget med den nye at gøre. Nu stod den godt, den kunde afvikle sine Laan og opheve Havneafgiften efter Loven af 1864, naar den var udenfor Frihavnen; men skulde den have med Frihavnen at gøre og opgive sine Afgifter, saa maatte den komme til Staten. Jeg ønsker meget gerne, og jeg tror, det vilde være en fornuftig Foranstaltning, at Kjøbenhavns Havn opgav sin Havneafgift, og at Kjøbenhavn selv bar Risikoen for, hvad deraf følger. Det er mig umuligt at fatte, at Kjøbenhavns Kommune skal staa ganske udenfor dette Forhold, der har saa stor Indflydelse paa dens Handel og hele Næringsdrift, medens alle andre Kommuner med Havne rundt omkring i Landet, paa et Fisterleje i Nordsjælland og en Havn paa Bornholm og 2—3 Statshavne nær, selv maa ved Laan bekoste de ofte meget betydelige Kapitaler, som behøves til Udvidelse af deres Havne, under vedkommende Kommuner's Garant og med Forpligtelse for Kommunen til at indestaa for Renter og Afdrag. Hvis de ikke kunne svare derfor, kan man se dem sætte Bolværker op, som senere Skibsfarten i den Grad, at Varerne mange Gange maa sendes ad Terribane. Disse Provinsbyers Forhold maa vel nogenlunde være Maalestokken for, hvad vi kunne forlange af Kjøbenhavns Kommune, men det er stadig saaledes, at, hvad der skal udføres her for Kjøbenhavn efter en større Maalestok — naturligvis har Kjøbenhavn ogsaa sine store specielle kommunale Foretagender indenfor den vide Ramme, der betragtes som Kommunens Omraade — behandles i Reglen som Stats-sag. Hvilken som helst Industri, med Hensyn til hvilken der for en Provinsby's Vedkommende i det højeste er Tale om at give Tilskud, skydes for Kjøbenhavns Vedkommende over paa Staten og bliver Stats-sag. Det beder jeg om at betænke her og at betænke i Tide, thi jeg er ikke ganske sikker paa, at det gaar. Jeg tror, at det er en fornuftig Handel fra Kjøbenhavns Side, at Havneafgiften opgiver Havneafgiften, og jeg vilde ønske, at Søløbsstæderne her i Landet vare saaledes sttuerede i økonomisk Henseende, at de ikke havde Skatter paa 6—10 pCt. aarlig, og saaledes kunde gøre det samme, thi mulig betaler det sig i Længden, men der kan ikke være Tale om nogen Opofrelse eller noget prisværdigt, naar en saadan Foranstaltning for Kjøbenhavn skal udføres paa Statens Bekostning. Men vi maa maasse gøre det; jeg veed ikke, hvorledes de Herrer stille sig med Hensyn til Tilvejebringelsen af Pengene og Formen derfor. Statskassen er jo rig, det har den vist ved Regeringens Forhold i de senere Aar. Den